VIIKONVAIHDE

IKIVIHREÄT

Vysotskin klassikko kestää aikaa

”Mistä tunnet sä ystävän,
onko oikea sulle hän?”

Ystävän laulu on **Juha Vainion** sanoittama suomenkielinen versio neuvostoliittolaisen **Vladimir Vysotskin** (1938–80) ikivihreästä (Pesnja o druge), jonka tunnetuimman version **Arja Saijonmaa** levytti vuonna 1983.

Muutamaa vuotta myöhemmin oman suomennoksensa kappaleesta tekivät **Mika** ja **Turkka Mali**, jotka ovat kääntäneet myös useita muita Vysotskin lauluja.

Hädässä ystävä tunnetaan

”Anna tunturin selvittää
kuka viereesi jää.”

Sekä suomenkielisen että venäläisen alkuperäistekstin perusviesti on sama. Ystävyys punnitaan usein vasta vaikeassa paikassa. Vysotski kehottaakin viemään ystävän vuorille ääriolosuhteisiin, jotta nähdään, voiko häneen luottaa.

Vertauskuvallisuudestaan huolimatta laulu perustuu todelliseen läheltä piti -tilanteeseen, josta lauluntekijä oli kuullut eräältä vuorikiipeilijältä.

Käännöksessään Juha Vainio on muokannut laulun ympäristön suomalaisille kotoisammaksi. Tekstissä ystävän uskollisuus mitataan vuorenhuippujen sijasta merellä ja tunturilla. Myös pitkospuut viittaavat Lapin luontoon.

Kielletyt laulut kiinnostivat

Vladimir Vysotskin asemaa ei 1960–70-luvun Neuvostoliitossa tunnustettu virallisesti, vaikka hänen kansansuosionsa oli laajaa.

Epäkohtia ja kiellettyjäkin aiheita lauluissaan käsitelleen Vysotskin tuotantoa ei saanut esittää julkisesti radiossa ja televisiossa, eikä hänen annettu myöskään levyttää kappaleitaan. Siitä huolimatta Vysotskin laulut levisivät epävirallisina tallenteina Neuvostoliiton joka kolkkaan.

Suuren suosion arvellaankin olleen syynä siihen, ettei NL:n kommunistijohto halunnut Vysotskia sensuurista huolimatta täysin vaientaa.

Laulajan kerrotaankin todenneen: Varmin tapa levittää lauluja on niiden kieltäminen.

Maine palautui kuoleman jälkeen

”Turhat tuttavat luotas ois,
hävinneet pian pois.”

Avioliitto ranskalaisen näyttelijättären **Marina Vladyn** kanssa mahdollisti sen, että Vysotski pystyi matkustelemaan ulkomailla vapaammin kuin moni muu neuvostotaiteilija. Hän pääsikin esiintymään jopa Meksikoon ja Yhdysvaltoihin.

Vysotski menehtyi sydänkohtaukseen vain 42-vuotiaana vuonna 1980. Laulajan maine palautettiin vasta vuosia hänen kuolemansa jälkeen, jolloin hänelle myönnettiin virallisesti Kansantaiteilijan arvo.

RIKU-MATTI AKKANEN

Kunpa olisi oma maatila!

Kaupunkilaispoika Kalle Partanen on pyörinyt ukin ja mummon naapuritilalla pienestä asti.

LARI LIEVONEN

Lauri Tanskanen (vas.) on tyytyväinen oppipoikansa Kalle Partasen omaksumiskykyyn ja asenteeseen.

POLVIJÄRVI (MT)

Syyslomaviikollaan **Kalle Partanen** ei matkustellut ulkomailla eikä maleksinut kotisohvalla. Hän paineli navettaan aamulla ennen seitsemää lehmiä hoitamaan.

”Eipä tuota väsyttänyt”, Kalle myhäilee ja sanoo tekevänsä maatilalla kaikkea, mitä toivotaan.

Haastattelupäivänä hän on isäntä **Lauri Tanskasen** kanssa konepajalla.

Työn alla on kyntöauran helojen korjaus. Myös rasvaa tarvitaan jousiin ennen kuin taas pääsee pellolle.

”Kalle on hyvä apumies ja tekee pajalla omiakin korjaustöitä sujuvasti”, Tanskanen sanoo.

Välillä miehet ajavat peltotiellä rallia, ja talvella aikaa kuluu jääradalla.

”Nuorten kanssa touhutessa ei saa olla liian tiukkapipoinen.”

”Meillä on ollut vuosien mittaan monia poikia kesätöissä, mutta sitten he ovat häipyneet”, Tanskanen toteaa.

Kalle, 16, on hänestä toisenlainen: vakaa ja asioihin perehtyvä.

”Hän on ainakin vakuuttanut, ettei jätä meitä”, Tanskanen katselee oppipoikaansa tyytyväisenä.

Rehunteko on parasta

Kalle oli kuusi- tai seitsemänvuotias astellessaan ensimmäisen kerran opettajaäitinsä kanssa lehmiä katsomaan.

”Taisivat kyllä traktorit kiinnostaa Kallea enemmän kuin lehmät”, Lauri Tanskanen muistelee.

Nykyisin rehunteko on Kallen mielestä parasta työtä. Pilke silmäkulmassa hän sanoo isännälle, eikö tämä jo voisi jättää rehkimistä vähemmälle.

Tekemistä maatilalla olisi yllin kyllin, mutta vähentyneiden tulojen takia vieraan palkkaamista pitää harkita tarkoin.

”Miepä oon halpa”, Kalle muistuttaa.

Lauri laskee koululaisen eduksi toki senkin, että tämä on käytettävissä tarvittaessa. Kokoaikaiseen työntekijään ei tilalla olisi varaa.

Karjanhoito on tullut viimeisimmäksi Kallen työpäiviin. Nyt hän miettii, lähteäkö opiskelemaan maatalousalaa.

Yhden renkaan varassa

Kevään toukotöihin yläkoululainen ei ole toistaiseksi ehtinyt, mutta kesään tuoreen heinän tuoksu ja traktorin pärinä kuuluvat.

Se tietenkin ilahduttaa eniten, että tilipussi lihoo.

”Lauri sanoo asiat niin selvästi, että ne menevät heti perille. Ei töissä ole ongelmia ollut, olen aika hyvin oppinut kerrasta”, Partanen arvelee.

Kännykästään hän näyttää kuitenkin dramaattisen valokuvan, jossa hän istuu yhden renkaan varassa keikkuvan traktorin pukilla.

”Näin voi käydä ylisuuren rehukuorman kanssa”, hän virnistää.

Lauri muistuttaa, että pääasia on, ettei kuski hyppää traktorista ulos. ”Olisi voinut käydä huonosti, jos ajopeli olisi kaatunut päälle.”

Rahat autoharrastukseen

Se Kallea vähän harmittaa, ettei hänellä ole tiedossa suvun maatilaa, jota pääsisi jatkamaan. Lainan ottaminen ja tilan perustaminen näinä aikoina tuntuvat liian riskialttiilta.

”Maanviljelijän ammatti on minun haaveeni. Mummolan navetassa ei ole enää edes parsia jäljellä, ja tila on liian pieni nykyaikaan.”

Kun on katseltu konepaja, kohennettu lehmien ruuat ja tuotu niille uusi säilörehupaali seuraavaa päivää varten, on aika kurkistaa Kallen vapaa-ajan aarteita.

Omilla rahoillaan hän on ostanut parhaat päivänsä nähneet Toyota Carinan ja Ford Sierran, jotka nyt seisovat siistissä rivissä pellon laidalla yhdessä tilan yhteisten peltoautojen Volkswagen Jetan ja Volvon rinnalla.

Ralliajo kiinnostaa Kalle Partasta yhtä lailla kuin autojen rakentaminen.

”Autot ovat vapaa-ajan harrastus, kaupungissa olen käynyt vapaapalokunnan harjoituksissa yhdeksän vuotta”, Kalle kertoo.

Autoja ajamaan hän on pyytänyt muutamia kavereitaan Joensuusta.

”Osa heistä on ollut sellaisia, jotka eivät ole koskaan aiemmin maatilalla edes käyneet.”

Kalle sanoo, että hänelle maalla asuminen sopisi paremmin kuin hyvin, eivätkä teoriapainotteiset opintiet käytännön ihmistä todellakaan houkuta.

”Kunpa olisi se maatila.”

LIISA YLI-KETOLA

RISTIKKO

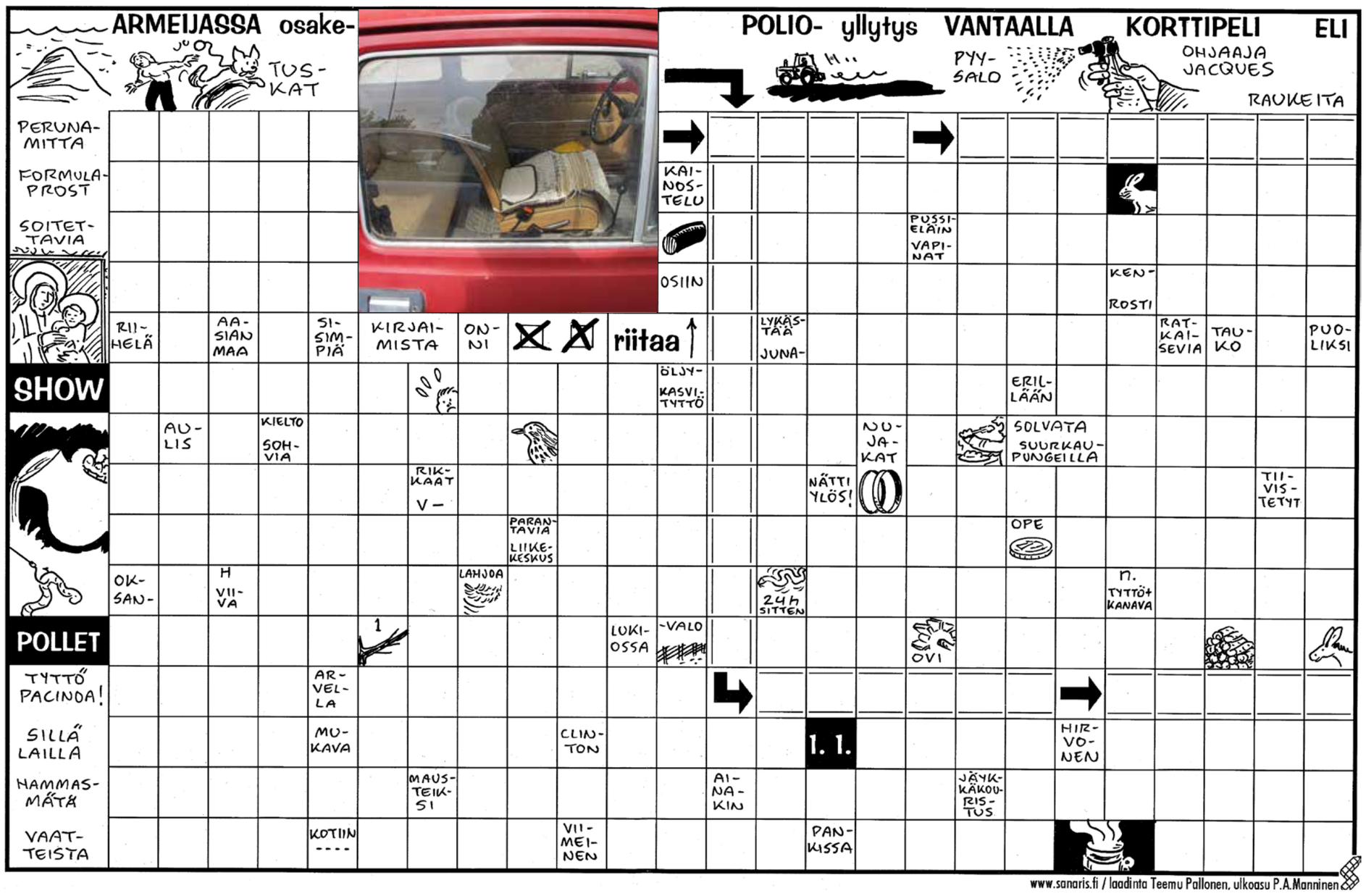

www.sanaris.fi / laadinta Teemu Pallonen, ulkoasu P.A.Manninen

SUDOKU

Taso: Vaikea

				5				7
	2	5	7			3		
					8	1	6	
3	9		8			2	5	
	1						8	
	8	2			9		4	3
	7	3	6					
		6			4	9	3	
2				9				

Sudoku-tehtävän 503 ratkaisu.

7	9	2	8	4	5	6	3	1
1	4	6	2	3	9	7	8	5
8	5	3	6	1	7	4	2	9
3	7	5	9	2	8	1	4	6
2	8	4	5	6	1	3	9	7
9	6	1	3	7	4	8	5	2
5	1	9	7	8	3	2	6	4
4	2	8	1	5	6	9	7	3
6	3	7	4	9	2	5	1	8

Tehtävä numero 504.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU